

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 22 marca 2011 roku

ZSM/500/2/2011/AJ

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

Imponujący Panie Ministrze,

w wystąpieniu skierowanym do Pana Ministra w dniu 3 sierpnia 2010 r. (sygn. ZSM/500/5/2010/AJ) zwróciłem się z prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia praktyki informowania rodziców, którzy składają do organu centralnego wnioski o wydanie dziecka w trybie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, o roli i znaczeniu mediacji w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych.

W piśmie z dnia 29 września 2010 r. (znak: DWM-II-477-120/10/2) Pan Minister powiadomił mnie o przygotowywanym projekcie informacji zawierającym opis mediacji na gruncie prawa polskiego oraz adresy, pod którymi można uzyskać dane profesjonalnych mediatorów. Projekt ten miał zostać przedstawiony Społecznej Radzie do Spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów w celu konsultacji, a następnie opracowanie to miało być przekazywane rodzicom składającym wnioski w trybie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie czy prace nad projektem dotyczącym mediacji zostały już zakończone i z jakim efektem.

Będę wdzięczny za nadesłanie przygotowanej przez Ministerstwo w tej sprawie informacji.

z wyrazami szacunku
Marek Michalak

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
DEPARTAMENT
WSPÓLPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
I PRAWA EUROPEJSKIEGO
DWM-II-477-120/10 (12)

Warszawa, dnia 28 czerwca 2011r.

Pani Anna Wójcik
p.o. Dyrektora
Zespołu Spraw Rodziny i Nieletnich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
ul. Śniadeckich 10
60-656 Warszawa

Dot. ZSM/500/2/2011/AJ

Szanowne Pani Dyrektorko

W nawiązaniu do pisma Rzecznika Praw Dziecka Pana Marka Michałaka skierowanego w dniu 22 marca br. do Pana Ministra Sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego w załączeniu uprzejmie przesyłam *Informację dotyczącą zastosowania mediacji w sprawach prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.*

Projekt *Informacji* został skonsultowany ze Społeczną Radą do Spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów. Począwszy od maja br. *Informacja* ta jest przekazywana rodzicom lub opiekunom, którzy składają do Ministerstwa Sprawiedliwości wnioski na podstawie wskazanej konwencji haskiej. Wnioskodawcom z zagranicy, którzy nie władają językiem polskim *Informacja* przekazywana jest w językach angielskim bądź niemieckim. Wkrótce tekst *Informacji* będzie również przekazywany w stosownych wypadkach w językach francuskim, hiszpańskim bądź rosyjskim.

z pozdrowieniem
MAGDALINA WYDZIAŁU
Prawa Międzynarodowego
Katarzyna Biernacka

Informacja dotycząca zastosowania mediacji w sprawach prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę

1. Ministerstwo Sprawiedliwości potwierdza wpłynięcie wniosku. Oryginał wniosku wraz załączonymi dokumentami został przekazany do Prezesa Sądu Okręgowego w..... , skąd wniosek zostanie przekazany do sądu rejonowego właściwego dla miejsca pobytu dziecka. W tej sprawie będzie to Sąd Rejonowy w.....(adres, telefon).....

2. Jednocześnie chcielibyśmy poinformować, że istnieje możliwość skorzystania w tej sprawie z mediacji.

3. Mediacja stanowi alternatywny, mniej sformalizowany - w stosunku do postępowania sądowego - sposób rozwiązania konfliktu. Mediacja polega na zaangażowaniu osoby postronnej (mediatora) w celu udzielenia pomocy w rozwiązaniu sporu. Bezstronny i neutralny mediator towarzyszy członkom rodziny w dokonywaniu uzgodnień za ich dobrowolną zgodą i przy zachowaniu poufności. W ten sposób mediacja stwarza warunki i okazję do wspólnego wypracowania porozumienia i dokonania wspólnych ustaleń dotyczących dziecka. Dodatkowe korzyści z mediacji to poprawa porozumiewania się członków rodziny, pomoc w utrzymaniu ciągłości kontaktów osobistych, ograniczenie konfliktów.

4. Według obowiązujących w Polsce przepisów mediacja opiera się na pięciu podstawowych zasadach: dobrowolności, poufności, bezstronności, neutralności i akceptowalności. Udział w mediacji można wziąć wyłącznie z własnej woli i w każdej chwili można się z niej wycofać.

Mediacja zakończy się ugodą tylko wówczas, gdy obie strony zaakceptują dokonane ustalenia.

5. Mediację prowadzi się na podstawie:

- umowy o mediację zawartej między zainteresowanymi stronami;
- akceptacji wniosku o mediację złożonego przez jedną ze stron;

- postanowienia sądu kierującego na mediację (za zgodą stron).

6. Zawarcie umowy o mediację nie stoi na przeszkodzie rozpoznaniu sprawy przez sąd.

7. W umowie o mediację należy określić w szczególności przedmiot mediacji, osobę mediatora lub sposób jego wyboru, wynagrodzenie mediatora, zasady zwrotu ponoszonych wydatków itp.

8. Wybór osoby mediatora należy do stron. W wypadku, gdy strony są kierowane do mediacji na podstawie postanowienia sądowego i nie uzgodniły osoby mediatora - wyboru mediatora dokonuje sąd.

9. Mediatorem może być każda osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych i korzystająca z pełni praw publicznych. Mediatorem nie może być sędzia orzekający. Polskie prawo nie wprowadza dalszych wymagań, gdy chodzi o kwalifikacje mediatora.

10. Stały mediator tj. wpisany na listę prowadzoną przez organizacje społeczne lub zawodowe ma obowiązek przeprowadzenia mediacji; może odmówić jej przeprowadzenia tylko z ważnego powodu. W wypadku, gdy na mediację skierował sąd, również sąd może zwolnić mediatora z tego obowiązku.

11. Obowiązkiem mediatora jest zachowanie bezstronności w postępowaniu mediacyjnym oraz jej prowadzenie z wyłączeniem jawności. Ujawnione w trakcie postępowania mediacyjnego propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw oraz inne oświadczenia nie mogą być skutecznie powoływane w postępowaniu przed sądem w sprawie objętej niniejszym wnioskiem.

12. Koszty mediacji ponoszą strony uczestniczące w mediacji. Na koszty te składają się głównie: wynagrodzenie mediatora oraz poniesione przez niego wydatki.

13. Ugoda zawarta przed mediatorem podlega zatwierdzeniu przez sąd, od czego zależy jej skuteczność.

Ugoda regulująca prawo do odwiedzin dziecka jako podlegająca wykonaniu w drodze egzekucji wymaga nadania klauzuli wykonalności przez sąd. Sąd może odmówić zatwierdzenia ugody lub nadania klauzuli wykonalności tylko wówczas, gdy ugoda jest

sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

13. Więcej informacji na temat mediacji w Polsce można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (<http://ms.gov.pl/mediacje.php>).

14. W wypadku zainteresowania mediacją szczegółowe informacje można uzyskać za pośrednictwem Polskiego Centrum Mediacji (www.mediator.pl) lub Stowarzyszenia Mediatorów Rodzinnych (www.smr.org.pl). Informacje tam zawarte dostępne są jedynie w języku polskim. Listę stałych mediatorów oraz informację o ośrodkach mediacyjnych można uzyskać w każdym sądzie okręgowym w Polsce.

15. Ponadto informacje na temat skorzystania z mediacji w tej sprawie można uzyskać pod numerem telefonu:: +48 22 2390 420, +48 22 2390 421.